

BÁNOVITY SZEKULA ÉS A TÖRÖK CSÁSZÁR

Délszláv hőseinek

Rövid fermánt ír a török szultán,
Jő a fermán Rumélián által,
Úgy eljőve Szeben városába,
Szibinyáni Jankó udvarába.
„Hallod-e te Szibinyáni Jankó!
Küldd el hozzám a gyermek Szekulát;
Ha pedig őt el nem küldöd hozzám,
Esküszöm az Alah szent nevére,
Összegyűjtöm egész seregemet,
Azzal megyek Szeben vára ellen.”
Midőn Jánk a fermánt megértette,
Kínok szálltak hős szíve mélyére;
De Szekula így szóla hozzája:
„Engedj, bátyám, a szultánhoz engem,
Tudom, nem lesz köszönete bennem!”
Talpra ugrik Szibinyáni Jankó,
Bogár lovát megpatkolja tüstént,
Tüzes acélt ver a négy lábára;
Szekula meg fényes ruhát vesz fel,
Félül aztán szép bogár lovára.
Jankó ekkor így beszéle hozzá:
„Halld szavamat, kis öcsém Szekula!
Vermed leszen, félek, Sztambul néked,
Üres szívvel magamra hagysz engem.
Békén menj hát a hegyek lejtőjén,
S ha oda érsz Sztambul vára elé,
Ott találsz majd háromszáz katonát,
Enyelegnek lomha török módra,
Időt lopnak hiu kockát vetve.
Lépre csálnak lovad s fegyveredért;
De te, öcsém, szót se válts senkivel,
Igyekezzél Sztambul közepére,
Ott látod a császár fogadóját,
Előtte látsz ülni egy aggastyánt,
Hátrakötött fekete bajusszal.

Tisztes kezét csókold az öregnek,
Azután meg így beszélj hozzája:
Márkó bátyám hallgasd meg szavamat!
Jankó bátyám üdvözölve kért meg,
Hogy a szultán elé vezess engem,
Nem tudok én övele beszélni.”
Így jutott el Szekula császárhoz,
Végig is járt hetedhét országot,
Míg Sztambulnak kapujáig jutott.
Elébe áll háromszáz várbeli,
A gyermeknek zálogpénzt ígérnek,
Fűszerezve szép istenhozottal:
Adná nekik lovát és fegyverét,
Hisz urukhoz fegyverrel nem járhat.
De a gyerek nem hederít rájuk,
Vágtat némán, mint távoli villám,
Míg nem ére Krályevity Márkóhoz,
Mind úgy teve, mint Jánk megtanítá,
De így szóla Krályevity Márk hozzá:
„Oh be rosszul tanított be Jankó!”
Szekult mégis megvendégli borral,
Aztán tüstént felülnek lovukra,
Felvonulnak Sztambul közepében;
Mindenfelől csődül a török nép,
Szekulára csodálkozva fölnez.
A padisah színe elé lépvén,
Márk előtte magát meghajtotta,
Míg Szekula fülét sem mozdítá.
A padisah így szóla hozzája:
„Oh mily szép vagy Bánovity Szekula!
Vólna kedved török hitre térni?
Leányomat odaadnám néked,
Szép palotát építenék néked,
Enyém mellett, de még szebbet nála;
Adnék neked mérhetetlen kincset,
Nagyvezérré tennélek tégedet,
Te csak ülnél és csak uralkodnál.”
De Szekula ezt felelé neki:
„Eredj szultán, törökök nagyura!
Ép fejeddel, bolond beszédeddel.
Én azt hívém, okos embert látok,
Neked pedig eszed sincs, úgy látom.
Semmi kedvem török hitre térni,
S elszakadni keresztény hitemtől.
Gyermek vagyok, de hány száz ily gyermek
Vált szentjévé a keresztény hitnek;
Emléküket hány oltár hirdeti,
És hány templom tornya s kupolája,
Tetejükön tündöklő almákkal,
A templomban sok dús adománnyal,
Sok szent képpel és arany kereszttel!

A szerb ember bízik istenében,
S te padisah, sajnós a te sorsod!
Neked nincs több egyetlen szentednél,
Az egyetlen szörnyű Mohammednél,
De még őt is ellepte a rüh már.
Nincs is néked igazi szentélyed;
Mecsetedet kőből építéd bár,
Belül mégis kong az ürességtől.
Hát te uram, lennél-e keresztény,
Bőjtölnéd-e mind a négy nagybőjtöt,
Tartanád-e hitünk szabályait,
Jönnél velem Szeben városába?
Én is adnám neked nővéremet,
És két olyan puskát adnék véle,
Milyen tudom, nem volt soha néked.”
Megsértődött a szultán ily szótól,
S tekintetét a hóhérra veti.
Föl is ugrik nyomba a két hóhér,
Szekul felé tartva pallosukkal.
Fejét a nyakáról le is vágta volna,
Ha nincs ottan Krályevity Márk vele.
Már azután Szekult megcsitítá;
„Vigyázz öcsém, mindkettőnknek vége!”
De Szekula legény ám a talpán
Kihúzza a kardját a tokjából,
Levágja a szultán hóhérjait
Szolgáit is mind a tizennyolcat;
A császárnak meghitt cselédeit.
És levágja két csecsszopó fiát,
Csak a császár szökött kamrájába.
Aztán így szól Bánovity Szekula:
„Hála néked mindenható isten!
Ütött immár a végzetes óra,
Hogy Lázár cár lelkét megbosszuljam.”
Le is vágta volna a császárt is,
Ha rá nem szól idejében Márkó:
„Ne uramat! Le ne vágd Szekula!
Fejed leszen fejének az ára.”
El is hagyják nyomban a palotát,
Kezükben a szablyát villogtatva,
Felugranak hetyke lovaikra,
Sztambul várán keresztül dobognak,
Jaj azoknak, kik elébük jutnak!
Kijövén a város kapujából,
Elébük áll háromszáz katona,
Rá is veti magát mindkettőre.
Ott lennél csak, ott látnád csak pajtás,
Mit mivel a két kard a tömegben!
Száz törököt levágnak a színen,
Hegyek felé menekül a többi.

Márkó Szekult eddig elkíséré,
Szekul pedig hazatért magában,
Jó erőben, áldja meg az Isten!

Borislav JANKULOV fordítása